No. 41. 1823.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 11 OCTOBER.

Pharmacopœa Belgica.

De Heeren Geneesheeren, Heelmeesters, Apothekers en andere daarbij belang hebbende personen, welke zich de PHARMACOPŒA BELGICA (nieuwe uitgave), zouden verlangen aan te schaffen, worden verzocht zich onverwijld tot dat einde met vrachtvrije brieven te adresseren aan de ondergeteekenden. De prijs van dit werk is bepaald op *f* 4 - 20

Breda den 14 October 1823.

W. VAN BERGEN & COMP.

FRANKRIJK.

TELEGRAPHISCHE BERIGTEN.

[*Eerste Berigt.*]

CHICLANA den 28 September. De hertog *van Angouléme* aan den President van den raad van ministers.

De Koning van Spanje doet mij weten, dat hij vrij is; dat hij zich naar Chiclana zal begeven, als ik zulks zal willen; ik hoop dat hij aldaar morgen zal zijn.

[*Tweede Berigt.*]

PUERTO St. MARIA den 29 September. De hertog *van Angouléme* aan den President van den raad van ministers.

De onderhandelingen zijn afgebroken; de vijandelijkheden zullen morgen, bij het aanbreken van den dag, hervat worden.

Het nummer van den Courier *Français* hetwelk gisteren was uitgegeven, is op order van den Procureur des Konings, opgehaald.

PARIJS den 4 October. Gelijk meermalen het geval bij langdurige conclaves is geweest, heeft geen der kardinalen, die aanvankelijk de meeste stemmen hadden, het ambt van Paus verkregen. Tot den 29 was de kardinaal *Della Samaglia* nog de eerste der kandidaten, en keuze scheen alleen tusschen hem en de kandidaten *Cavalchini* of *Zurla* eenigzins twijfelachtig. Intusschen is nu den 27 de kardinaal *Hannibal Della Ganga* tot Paus verkozen. De tijding hiervan is door de telegraaf van Lijon aangebragt. De nieuwe Paus heeft den titel van *Leon XII* aangenomen. Hij behoort tot de priester-orde, is door *Pius VII* tot kardinaal benoemd, en thans 63 jaren oud, zijnde geboren den 2 Augustus 1760, op het kasteel de la Genga, in Italie, gelegen tusschen het hertogdom Urbin en de mark van Ancona. Hij is gedurende veertien jaren nuntius in de keurvorstendommen van den Rijn geweest, en is dezelfde, die *Lodewijk XVIII*, bij het herstel op den franschen troon, namens *Pius VII* is komen begroeten. Het schijnt, dat zijne keuze het fransche hof zeer behaagt.

Uit Catalonie heeft men sedert eenige dagen geene officiele berigten. Men meldt echter nog nader, dat Figueras den 27 September aan de franschen moest overgegeven worden.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 3 October. De gewone vergadering der cortes afgeloopen zijnde, heeft de koning van Spanje noodig geoordeeld, dezelve weder buitengewoon bijeen te roepen. Den 6 September is die buitengewone sessie te Cadix geopend. De voorzitter van de blijvende deputatie heeft bij die gelegenheid eene aanspraak gedaan, welke waardig is te worden bekend gemaakt. Zij luidt aldus:

„ Senores, — De koning heeft het raadzaam en zelfs noodzakelijk geoordeeld, de buitengewone cortes te vergaderen, ten einde te beraadslagen over het verslag, dat Zr. Ms. gouvernement van den tegenwoordigen toestand der natie zal geven. Ik ben niet in staat, u den inhoud of het onderwerp van dit berigt mede te deelen, daar ik er zelf onkundig van ben; doch de treurige toestand, waartoe ons dierbaar vaderland ongelukkiglijk gebragt is, moet u gevat maken op nieuw smartgevoel, en op het doorstaan van nieuw leed en nieuwe droefenissen.

„ Oorzaken en voorvallen, welke te zeer bekend zijn om vermelding te behoeven, hebben ons tot eene ontzettende crisis gebragt; en hoe ruw en onstuimig het moge geweest zijn op den tot hiertoe afgelegden weg, die wel ken wij nog voor ons hebben, zal niet zachter en aangenamer wezen. Onpartijdige en opregte lieden zullen ons ten allen tijde en in alle landen regt doen wedervaren. De schuld van die onheilen rust niet op ons. Door onze lastgevers geroepen, konden wij ons slechts houden aan het gezag dat ons zamenriep; het stond niet aan ons, eenigen anderen regel van gedrag te kiezen, noch konden wij de heilige eeden vergeten die wij afgelegd hadden.

„ Hoedanig dan ook het lot zij dat ons beschoren is, de eer blijft ons over; en ik hoop, dat uwe vaderlandsliefde en wijsheid in staat zullen zijn die te handhaven bij de nieuwe beraadslagingen, welke wij staan te beginnen, opdat gij alzoo de getuigenis van een rein en schuldeloos geweten moogt behouden, dat eene zoete troost en onverstoorbare rust schenkt, te midden der grootste onheilen en rampspoeden.

— De cortes het verslag van het gouvernement gehoord hebbende, is door dezelve besloten, de middelen van verdediging van Cadix over te laten aan eene junta, met de uitgestrekste volmagt voorzien. In den vorigen oorlog der onafhankelijkheid is het groote nut eener dergelijke junta gebleken en men verwacht daarvan ook nu weder goede gevolgen. Nogthans worden de groote bezwaren, waaronder men gebukt gaat, niet ontkend.

— Zie hier eenige uittreksels uit een onlangs in het licht gegeven werk, ten opschrift voerende: *Spanje en de Fransche legers.* „ Indien men voor een oogenblik kan veronderstellen, dat er mogelijkheid bestond voor het welgelukken der onderneming van Frankrijk tegen Spanje, zouden dan de belangen van Engeland door dit staatkundig overwigt niet lijden? Indien het aan eerstgemelde mogendheid gelukt, *Ferdinand VII*, een willekeurig gezag te hergeven, zal deze zulks niet met alle mogelijke opofferingen moeten vergelden? Zal zij van hem niet vorderen, om, met uitsluiting van alle andere volken, een verdrag van koophandel aan te gaan? Men moet zich op de belangloosheid van Frankrijk niet verlaten; wat ook hare beloften wezen mogen, zal hetzelve nogthans alleen hare eischen zoeken te vergrooten. Hare geheime staatkunde, hare verrigtingen en strekking hebben slechts hare eigene belangen ten doel. Deze staatkunde is dezelfde, als die het gedrag van *Napoleon* bestuurde; haar eenige drijfveer is, om de weelde van den engelschen handel een doodelijken slag te brengen en deszelfs werkkracht te verzwakken; zoo Frankrijk Spanje kon verlagen en haren invloed daar vestigen, zou hetzelve dan Spanje's middelen niet tegen ons trachten te keeren, even als hetzelve die van Portugal tegen dat zelfde Spanje heeft doen keeren? De Franschen zijn tot nu toe niets anders dan handlangers van het eedgespan des vasten lands, hetwelk tegen alle rijken gerigt is, waar liberale instellingen bestaan en de vrijheid der drukpers niet aan de banden gelegd is, dienvolgens kuipen zij tegen ons. Laten zij nu in Spanje slagen, zoo zullen het wel geene legers onder bevel van eenen *Bourbon* zijn, die het kanaal passeren, maar zij zullen de thans voor onze koopmanschappen geopende markten opzoeken, om hunne waren en fabriekgoederen derwaarts te doen vloeijen, hetzij dan in de nieuwe wereld, of in de beide Indiën, hunne agenten zijn reeds naar die streken op weg.

„ Het zoude bijna onmogelijk voorkomen, dat het fransche kabinet een zoo reusachtig plan had beraamd; om van de spanjaarden slaven te maken, zich van de middelen van Spanje en Portugal te bedienen, ten einde derzelver landgenooten in Amerika te onderwerpen, en voorts zich van de rijke mijnen en den uitgebreiden handel in de nieuwe wereld meester te maken; intusschen schijnen de omstandigheden deze trotsche ontwerpen te bevestigen, de koningin van Portugal, welke in den eigenlijken zin het roer van den staat in handen heeft, is in het belang van Oostenrijk en tracht haren zoon in Brazilie te bewegen, om het bestuur van dat land terug te brengen op den voet, zoo als het voor de omwenteling was, verkiezende dus hem over een troep slaven te doen heerschen. Waarom zou *Lodewijk XVIII*, ziende, dat zijn troon te meer wordt geschraagd, naar mate zijn volk aan de roemrijke kansen van gevechten wordt bloot gesteld, van zijnen

(*Het vervolg op den kant van deze blads.*)

kant geene pogingen aanwenden, om een leger naar Mexico te zenden, even zoo als de koning van Spanje er een naar Venezuela gezonden heeft? Frankrijk schrijft het verlies van alle hare volkplantingen aan Engeland toe, en tracht een overwigt in dit land te bekomen; de ontwerpen der fransche stuurlieden zijn even zoo veel omvattend als die van *Napoleon*; zij hebben hetzelfde ten doel en zijn evenzeer gerigt tegen ieder gouvernement, welks instellingen van het volk heenkomen en op vrijheid gegrondvest zijn. Alzoo kan slechts de tusschenkomst van Groot-Brittanje Spanje redden en ons het kenmerk eener groote natie hergeven.

LONDEN den 4 October. Heden heeft men brieven van St. Thomas, van den 26 Augustus, welke behelzen, dat men daar over Laguira de belangrijke tijding ontvangen heeft; dat de koningsgezinde generaal *Morales* zich, den 3 dier maand, bij capitulatie, aan de columbiaansche troepen heeft overgegeven. Alle de spaansche oorlogsvaartuigen op het meer van Maracaybo waren aan de patriotten overgeleverd; de troepen hebben vrijheid om naar Cuba te gaan en *Morales* is reeds met zijnen staf en gevolg naar de Havana gezeild. Porto-Cabello moet zich nu ook overgeven.

Onlangs is de aanmerking gemaakt, dat de snelheid der beweging een der redenen was, waarom de meeste der in de vorige belegering van Kadix derwaarts geschotene bommen niet sprongen, vermits het vuurwerk der buis onder weg uitgedoofd werd. In Schotland zijn den 25 ll., aan het fort van Leith, proeven genomen met bommen, die geene vuurbuis hebben, maar door de botsing ontstoken worden en bersten. Eene eiken plaat van vier voet in het vierkant en van dertien duimen dik, die tot wit diende, werd getroffen en op hetzelfde oogenblik verbrijzeld. De mortier wordt horisontaal of althans onder eenen veel kleineren hoek gerigt dan de gewone bomketels, bijna op gelijke wijze als de hauwitsers. Men gelooft dus dat dit werptuig met vrucht voor een gedeelte het gewone scheeps-geschut zou kunnen vervangen. Aan de nieuw uitgevondene bommen is daarenboven een vorm gegeven, die dezelve het wit met meer zekerheid doet treffen dan de gewone kanon-kogels. Zij zijn

(*Het vervolg op de andere blads.*)

namelijk van schuinsche inkepingen voorzien, welke daaraan, door den wederstand der lucht, die soort van schroefbeweging bijzetten, welke men wil dat de eigenlijke oorzaak is, waarom de kogels uit getrokkene loopen eene regter vlugt houden dan die uit gewone schietgeweeren. Iets dergelijks, merkt het berigt aan, had plaats bij eene bijzondere soort van pijlen, welke men in de middeleeuwen gebruikte, en die, wegens derzelver draaijen, den naam van *viretons* droegen; bij dezelve was het de schuinsche stand der vederen welke de rondgaande beweging bewerkte.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 6 October. Gisteren avond is eene diligence, van hier naar Antwerpen vertrokken, beladen met 12 à 13 reizigers, bij Vilvorden in 't water geraakt. De heer *le Maire*, van Antwerpen, een der reizigers, heeft bij dit ongeval, 't welk men aan 't breken van het leidsel der voorpaarden toeschrijft, het leven verloren.

BRUSSEL den 7 October. H. M. de Koningin is den 6 des avonds van hier naar het Loo vertrokken.

'sGRAVENHAGEN den 7 October. Z. M. is, heden ochtend omstreeks vijf ure, vergezeld van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, van hier naar het Loo vertrokken.

LEYDEN den 5 October. De verjaring van den voor Nederland zoo inzonderheid voor de ingezetenen van Leyden, eeuwig gedenkwaardigen dag hunner verlossing van de spaansche overheersching en van het ontzet dier stad, op den 3 October 1574, is heden godsdienstig in de kerken gevierd, terwijl zulks op laatstleden Vrijdag door de heeren studenten dezer hooge school geschied is, ingevolge een daarvan gedrukt en alom aangeplakt programma. Reeds in den vroegen morgen wapperden de vlaggen, zoo van de academie, 's Rijks museum, schouwburg, studenten-societeit, als uit een groot aantal woningen der academie-burgers. Ten elf ure begaf zich eene commissie uit de jongelingschap naar hunne societeit en deden aldaar, tot een allezins gepaste en treffende herinnering aan het ontzet van Leyden, eene uitdeeling van Haring en Brood, aan de nooddruftige ingezetenen, hetgeen met de grootste orde, tot waarachtig genoegen van duizende aanschouwers en met de grootste zelfvoldoening, plaats had. De gulle vreugde van dien dag werd des avonds vermeerderd door eene buitengewone representatie van de Koninklijke Nederduitsche Tooneelisten, waarbij door den Directeur *Bingleij* een op dit feest toepasselijk vers werd gereciteerd. Des avonds wedijverden de studerende jongelingen in het illumineren hunner woningen, waarvan sommigen met dichtregelen en inscriptien prijkten. Inzonderheid muntte daarin uit de societeit van heeren studenten, waarvoor eene fraaije eerepoort geplaatst was met eene latijnsche inscriptie, en boven dezelve las men eenige fraaije en opmerkenswaardigen dichtregelen; terwijl de huizen van heeren burgemeesteren, hoogleeraren en vele burgers mede verlicht waren. Dit feest eindigde met eene vriendschappelijke collation van heeren studenten in voornoemde societeit, hetgeen werd opgeluisterd door fraaije muzijk van de Garnizoens Muzijkanten. Die dag is overigens met de grootste orde afgeloopen en zal bij de ingezetenen van Leyden lang in aandenken blijven.

ARNHEM den 8 October. Men verneemt dat Z. M. voor hoogstdeszelfs vertrek van Brussel, een besluit heeft genomen, waarbij alle heeren commissarissen van het ministerie van binnenlandsche zaken en van den waterstaat zijn benoemd tot referendarissen bij hetzelfde departement, met uitzondering alleen van den heer *Midderich*, die, op deszelfs verzoek, een pensioen heeft bekomen.

'sHERTOGENBOSCH den 6 October. Ter vervulling der vacature van de Predikants plaats bij de waalsche gemeente alhier, is op heden door den breden kerkenraad uitgebragt de navolgende nominatie, als, *Zestal*, DD. *J. D. Cocheret*, Predikant te Nunen; *M. Frank* Predikant bij het regiment Zwitsers *von Jenner*; *J. T. Bergman*, candidaat te Leyden; *V. E. Menil*, Predikant te Schiedam; *L. G. James*, Predikant te Breda; en *P. J. L. Huët*, candidaat te Rotterdam. *Drietal: Cocheret, Frank* en *Bergman*. Waaruit met eenparige stemmen beroepen is de Wel-Eerw. Heer J. D. COCHERET, Predikant te Nunen.

129ste KONINKLIJKE NEDERL. LOTERIJ.
DERDE KLASSE.

9de Lijst, No. 20751, een prijs van f 1000.
10de Lijst, No. 11427, 21671, ieder een prijs van f 1000.
11de Lijst, No. 1392, een prijs van f 1000.
12de Lijst, No. 37428, een prijs van f 1000, No. 11249, eene premie van f 5000; No. 32771, 25457, ieder een prijs van f 1000.
13de Lijst, No. 7638, eene premie van f 5000.

MARKT-PRIJZEN der Stad Breda, van den 10 October 1823.

		Gl.	Cs.
Het Mudde Tarwe	Oude	6:	42
—— Rogge	meest Nieuwe	4:	24
—— Gerst [winter]		00:	00
—— Boekweit	Oude / Nieuwe	3:	10
—— Haver		00:	00
Fijn Tarwen Meel of Bloem Ned. pond.		00:	26
Grof —— idem		00:	13
Borer —— idem		00:	47½
Zand Aardappelen [Vat of Mudde]		1:	25

30 in het last.

	Gl.	Cs.
't ¼ Ned pond Fijn Tarwe Brood	00:	13
De 1 —— Grof. idem.	00:	13
De 1 —— Boekweit	00:	13
De 3 —— Roggen Brood	00:	23
Het Ned. Pond Rundvleesch	00:	40
—— Kalfsvleesch	00:	45
—— Schapenvleesch	00:	50
—— Versch Varkenvleesch	00:	45
—— Gerookt idem	00:	75
Het 500 pond Hooi	00:	00
—— Stroo [Rogge]	00:	00
Het 1000 Eiken Telhout	2:	70
—— Doof Hout	1:	60
De Kar Spaanders	3:	05
—— Struiken	3:	35
De 100 Mutsaard	2:	95

(*Het vervolg op den kant van deze bladzijde.*)

Te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.